

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 234/05-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. augusta 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. L. D., bytom B., v zastúpení advokáta JUDr. M. Š., B., v ktorej namieta porušenie jeho základných práv podľa čl. 36 písm. a), čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Okresným súdom Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 113/2004, ako aj Krajským súdom v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 191/04 a správcom konkurznej podstaty úpadcu V., s. r. o., P. Ing. E. Č., a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. L. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2005 doručená sťažnosť Ing. L. D., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie jeho základných práv podľa čl. 36 písm. a), čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Okresným súdom Prievidza (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 113/2004, ako aj Krajským súdom v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 191/04 a správcom konkurznej podstaty úpadcu V., s. r. o., P. Ing. E. Č. (ďalej len „správca konkurznej

podstaty“). Na základe výzvy ústavného súdu sťažovateľ svoju sťažnosť podaním doručeným 6. júna 2005 doplnil.

Vo svojej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že bol zamestnaný v spoločnosti V., s. r. o., P. (ďalej aj „úpadca alebo zamestnávateľ“), na ktorú bol uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 K 319/00 zo 17. septembra 2001 opätovne vyhlásený konkurz (prvé uznesenie krajského súdu o vyhlásení konkurzu č. k. 9 K 319/00-91 z 21. februára 2001 bolo zrušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obo 93/2001 zo 14. júna 2001).

Správca konkurznej podstaty so sťažovateľom skončil pracovný pomer výpoveďou podľa § 46 ods. 1 písm. a) zákona č. 65/1965 Zb. Zákonník práce v platnom znení k 31. júlu 2001. Sťažovateľ listom z 9. apríla 2001 správcovi konkurznej podstaty oznámil, že s výpoveďou nesúhlasí. Správca konkurznej podstaty listom z 26. apríla 2001 sťažovateľovi oznámil, že jeho pohľadávky voči úpadcovi budú uhradené, čím podľa sťažovateľa uznal jeho nároky v plnom rozsahu.

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obo 93/2001 zo 14. júna 2001 bol vyhlásený konkurz zrušený a sťažovateľ následne so zamestnávateľom uzavrel dohodu o vyplatení odstupného podľa pracovnej zmluvy z 1. decembra 1998. Podľa názoru sťažovateľa mu správca konkurznej podstaty napriek tomu, že predajom majetku získal dostatok prostriedkov, nevyplatil jeho mzdové nároky.

Sťažovateľ podal 30. júla 2004 na okresnom súde žalobu o vyplatenie mzdy a odstupného proti správcovi konkurznej podstaty, ktorá bola zaevidovaná pod sp. zn. 7 C 113/2004. Okresný súd listom doručeným 18. augusta 2004 sťažovateľa vyzval na zaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľ reagoval na výzvu okresného súdu podaním doručeným 22. augusta 2004, v ktorom uviedol, že v uvedenom konaní je povinný súdny poplatok zaplatiť podľa § 2 ods. 1 písm. d) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov dlžník v konkurznom alebo vyrovnávacom konaní, t. j. správca konkurznej podstaty. Dňa

29. septembra 2004 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie okresného súdu č. k. 7 C 113/2004-8 z 31. augusta 2004, ktorým bolo konanie v predmetnej veci zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku. Dňa 10. októbra 2004 podal sťažovateľ proti uvedenému uzneseniu okresného súdu odvolanie, v ktorom okrem iného opätovne namietal, že súdny poplatok má byť podľa neho zaplatený správcom konkurznej podstaty, ako aj že okresný súd nie je v predmetnej veci vecne príslušným súdom. Krajský súd uznesením č. k. 5 Co 191/04-14 zo 14. januára 2005 uznesenie okresného súdu z 31. augusta 2004 ako vecne správne potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa krajský súd vysporiadal aj so sťažovateľovou námietkou, podľa ktorej mal byť súdny poplatok zaplatený správcom konkurznej podstaty. V rámci uvedenej argumentácie krajský súd okrem iného uviedol, že spomínaná námietka sťažovateľa neobstojí, pretože „(...) v prejednávanej veci sa nejedná o konkurzné konanie, ktoré sa týka výlučne usporiadania majetkových pomerov dlžníka, ktorý je v úpadku, a cieľom ktorého je dosiahnuť pomerné uspokojenie veriteľov z dlžníkovho majetku (...)“.

Sťažovateľovo základné právo na odmenu za vykonanú prácu podľa čl. 36 písm. a) ústavy bolo podľa neho porušené tým, že mu správca konkurznej podstaty nevyplatil jeho mzdové nároky vyplývajúce z uzavretej pracovnej zmluvy a dohody o skončení pracovného pomeru, napriek tomu, že predajom majetku úpadcu získal dostatok prostriedkov na ich uspokojenie.

K namietanému porušeniu sťažovateľovho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy došlo podľa neho tým, že pri konaní oboch súdov nebol riadne zistený skutkový stav veci, nerešpektovali sa listiny preukazujúce, že pracovný pomer s ním bol riadne uzavretý, ako aj tým, že podľa sťažovateľa „oba vyššie uvedené súdy uverili nepravdivému tvrdeniu správcu konkurznej podstaty bývalého zamestnávateľa sťažovateľa, že mzdové nároky sťažovateľa boli vyplatené“, aj keď podľa neho v daňovom konaní pred Daňovým úradom v P. bola preukázaná nepravdivosť tohto tvrdenia, ďalej uvedené právo bolo porušené aj nevyhodnotením ďalších listinných dôkazov (priznania správcu konkurznej podstaty v prieskumnom konaní, že pohľadávky iných bývalých zamestnancov úpadcu uznal a nepoprel, hoci išlo o ten istý druh pracovných práv a záväzkov) a napokon aj tým, že súd,

ktorému bola doručená žaloba, pri skúmaní podmienok konania podľa § 103 Občianskeho súdneho poriadku neskúmal dôvody a neodstúpil vec na miestne a vecne príslušný súd podľa § 104a ods. 2 citovaného zákona, ale rozhodol bez splnenia zákonných podmienok pre konanie.

Sťažovateľ v uvedenom konaní síce požiadal okresný súd o postúpenie predmetnej veci vecne a miestne príslušnému súdu, avšak okresný súd na spomínanú žiadosť nereagoval a v predmetnej veci rozhodol, čím podľa neho spôsobil priet'ahy v konaní a súčasne mu zabránil domáhať sa svojich práv na miestne a vecne príslušnom súde.

Podľa sťažovateľa došlo aj k porušeniu jeho základného práva na rovnosť všetkých účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy (rovnosť účastníkov konania, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k veciam) v spojení s čl. 48 ods. 2 ústavy, a to tým, že krajský súd *„riadne nezistil skutkový stav a nebola pripustená možnosť konfrontácie správcu konkurznej podstaty so žalobcom, právo klásť zo strany žalobcu otázky správcovi konkurznej podstaty a z konfrontácie navrhovať ďalšie dôkazy“*.

Postupom okresného súdu bolo podľa sťažovateľa teda porušené aj jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 158/2004 z 27. januára 2005, ktorý v právnej veci toho istého druhu pracovných práv a záväzkov, avšak iného navrhovateľa (Ing. L. D. st.), vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 203/03 podané dovolanie odmietol pre jeho neprípustnosť.

Z dôvodu neúspešnosti dovolania podaného vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 203/03 a predovšetkým preto, aby sťažovateľovi neuplynula zákonná lehota na podanie ústavnej sťažnosti medzi riadnym opravným rozhodnutím v rámci odvolacieho

konania a rozhodnutím v dovolacom konaní, sťažovateľ sa obrátil so svojou sťažnosťou priamo na ústavný súd.

V dôsledku nemožnosti domáhať sa svojho práva na odmenu za vykonanú prácu na miestne a vecne príslušnom súde okresný súd a krajský súd „*nielen, že spôsobili prieťahy v konaní, ale vo veci sa ani nerozhodlo, čím utrpela právna neistota sťažovateľa*“ a zároveň mu v dôsledku takéhoto konania bola spôsobená škoda na nevyplatennej mzde a odstupnom vo výške 240 000 Sk, ako aj škoda spočívajúca v strate sociálnej istoty a v strate „*jeho práv vo veciach poistných*“.

Sťažovateľ vo svojom podaní z 1. júna 2005 ďalej uviedol, že jeho sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu okresného súdu č. k. 7 C 113/2004-8 z 31. augusta 2004, rozhodnutiu krajského súdu č. k. 5 Co 191/04-14 zo 14. januára 2005 a proti správcovi konkurznej podstaty úpadcu, ktorý svojím konaním pri poskytovaní mzdových nárokov, sociálnych a zdravotno-poistných plnení a nesprávnym konaním, ktoré odporuje zákonu, spôsobil škodu sťažovateľovi vo výške určenej ústavným súdom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ vo svojej sťažnosti ústavný súd požiadal, aby rozhodol, že:

«1. ústavné právo sťažovateľa: Ing. L. D., fyzická osoba, občana Slovenskej republiky na domáhanie sa ustanoveným postupom ochrany svojich práv na Okresnom súde v Prievidzi v konaní pod sp. zn. 7 C 113/2004 a ústavné právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo rovnosti v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, právo prejednať právnu vec pred vecne a miestne príslušným súdom bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, sú porušené.

2. konštatuje sa, že v právnej veci vedenej pred Okresným súdom v Prievidzi spis. zn. 7 C 113/2004 sa nekoná a súd nečinnosťou spôsobuje prieťahy v konaní a z tohto dôvodu patrí sťažovateľovi primeraná náhrada vo výške podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR osobitne na ťarchu Okresného súdu v Prievidzi.

3. odporcovia v 1. a 2. rade sú povinní uhradiť sťažovateľovi škodu spôsobenú prieťahmi v konaní pred Okresným súdom v Prievidzi pod spis. zn. 7 C 113/2004, ktorú je

Okresný súd v Prievidzi povinný uhradiť v lehote 3 dní od vyhlásenia Ústavného nálezu na adresu sťažovateľa v celosti.

4. konštatuje sa, že právo sťažovateľa na odmenu za vykonanú prácu podľa čl. 36, písm. a) Ústavy SR bolo porušené

5. konštatuje sa, že správca konkurznej podstaty „úpadcu“ V., s. r. o. P., Ing. E. Č., so sídlom B., svojim konaním pri poskytovaní mzdových nárokov, sociálnych a zdravotno-poistných plnení a nesprávnym konaním, ktoré odporuje zákonu, spôsobil škodu sťažovateľovi vo výške, ktorú stanoví Ústavný súd SR,

6. odporcovia v 1. a 2. rade sú povinní trovy konania, ktoré vyčíslime na pojednávaní, uhradiť v lehote 3 dní od vyhlásenia Ústavného nálezu na adresu sťažovateľa v celosti.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 36 písm. a) ústavy majú zamestnanci právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä právo na odmenu za vykonanú prácu, dostatočnú na to, aby im umožnila dôstojnú životnú úroveň.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa môže každý domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy má každý právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za

podmienok ustanovených zákonom. Všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní (čl. 47 ods. 3 ústavy).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 36 písm. a), čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (právo byť prítomný na súdnom konaní a vyjadriť sa k vykonaným dôkazom).

Konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 113/2004 na základe žaloby sťažovateľa z 30. júla 2004 bolo uznesením okresného súdu č. k. 7 C 113/2004-8 z 31. augusta 2004 zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku sťažovateľom. Na základe jeho odvolania krajský súd uznesením č. k. 5 Co 191/04-14 zo 14. januára 2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť 9. februára 2005, uznesenie okresného súdu z 31. augusta 2004 ako vecne správne potvrdil z dôvodov, ktoré ústavný súd nepovažuje za svojvoľné alebo zjavne neopodstatnené.

Z uvedeného vyplýva, že súdne konanie vo veci sťažovateľa bolo zastavené preto, lebo nespĺnil jednu z podmienok tohto konania (zaplatenie súdneho poplatku). Keďže z dôvodu spočívajúceho na jeho strane vec nemohla byť súdmi prerokovaná v merite, nemohlo ani dôjsť k porušeniu označených práv a sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená.

Otázka zaplataenia súdneho poplatku bola navyše v tomto prípade otázkou právnou, o ktorej nebolo potrebné súdom konať na pojednávaní za účasti strán, ale postačovalo vychádzať z listín v spisovom materiáli.

Hoci otázku nepríslušnosti okresného súdu na prerokovanie a rozhodnutie jeho veci sťažovateľ vzniesol v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu z 31. augusta 2004 a žiadal, aby bolo v konaní pokračované na vecne príslušnom súde, táto sa stala bezpredmetnou z dôvodu právoplatného zastavenia konania.

Keďže možné porušenie základného práva podľa čl. 36 písm. a) ústavy zo strany správcu konkurznej podstaty si sťažovateľ mohol primárne chrániť v konaní pred všeobecnými súdmi (v prípade zaplataenia súdneho poplatku), a nie pred ústavným súdom, ide aj o nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 113/2004.

Pretože ústavnému súdu ani na základe jeho výzvy z 11. mája 2005 nepredložil dôkazy o spôsoboch, ktorými si označené právo chránil v konaní pred všeobecnými súdmi, v tejto časti je jeho sťažnosť neprípustná (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Z uvedených dôvodov preto ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2005